

Linda Jarosch
Andrea Larson

Vidim se v tebi

Odnos med materjo
in hčerjo - ključ do
osebne moči

Linda Jarosch, Andrea Larson
VIDIM SE V TEBI

**Vidim
se v tebi**

Linda Jarosch, Andrea Larson

VIDIM SE V TEBI

Odnos med materjo in hčerjo – ključ do osebne moči

Naslov izvirnika

Ich sehe dich und finde mich

Mutter-Tochter-Beziehung – der Schlüssel zur eigenen Kraft

- © izvirnik: Kreuz Verlag part of Verlag Herder GmbH, Freiburg im Breisgau, 2011
- © za slovensko izdajo: Družina d. o. o., 2013
- Izdaja: prva
- Prevod: Tina Denk
- Jezikovni pregled: Vida Freljih
- Korekturno branje: Lejla Križanič Krk
- Grafična priprava: Družina d. o. o.
- Oblikovanje naslovnice: Tjaša Štampihar
- Izdala in založila: Družina d. o. o.
- Za založbo: Tone Rode
- Natis: Tiskano v Sloveniji
- Naklada: 1000 izvodov
- Ljubljana 2013

Vse informacije o knjigah založbe Družina
najdete na spletni strani: **www.druzina.si**

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

159.922.1-055.52-055.2+-055.62-055.2

JAROSCH, Linda

Vidim se v tebi : odnos med materjo in hčerko - ključ do osebne moči /
Linda Jarosch, Andrea Larson ; [prevod Tina Denk]. - Ljubljana : Družina,
2013

Prevod dela: Ich sehe dich und finde mich

ISBN 978-961-222-953-5

1. Larson, Andrea

266127616

*Najlepše darilo,
ki ga mati in hči
lahko podarita druga drugi,
je dovoljenje,
da sta to,
kar sta.*

UVOD

*N*ajlepše darilo, ki ga mati in hči lahko podarita druga drugi, je dovoljenje, da sta to, kar sta.

Biti ljubljen in obenem svoboden je zagotovo eno izmed največjih hrepenenj v vsakem človeškem odnosu. Toda v nobenem ta želja ni tako obsežna kot v odnosu med materami in hčerami. Ta odnos je po eni strani pogosto izrazito topel in prijateljski, po drugi pa dostikrat tudi nadvse napet in zadržan. Kot odrasle hčere si od svojih mater želimo, da bi nas videle in imele rade kot samostojne osebe. Toda namesto tega pogosto naletimo na neizrečena pričakovanja, vrednotenje in utesnjevanje. Nasprotno pa kot matere upamo, da bodo naše hčere sprejele naše življenjske odločitve in nam odpustile naše slabosti. Namesto tega pogosto žanjemo kritiko in očitke, to pa v nas krepi občutek, da kot matere nismo dovolj dobre.

Če torej obe hrepenita po ljubezni in sprejetosti, zakaj si ju potem druga drugi pogosto tako težko podarita?

Vzrok se skriva v posebnosti odnosa mati-hči. Odnos ima morda celo najmočnejši vpliv na naše življenje. Mati je običajno prva oseba, ki nam nakloni ljubezen in njen način podajanja ljubezni nas zelo zaznamuje. Celó če smo bili po rojstvu ločeni od matere ali če smo jo izgubili iz drugačnih razlogov – med materjo in hčerjo vendar ostane neka posebna in nerazložljiva povezanost.

Poleg tega sva obe ženski in sva si tudi po zunanosti in značaju pogosto podobni. Zaradi tega nehote delujeva kot zrcalni sliki. Kar vidiva na tej sliki, lahko v naju sproži občutke bližine in ponosa, lahko pa povzroči jezo in zavračanje. Kajti kljub najinim skupnim potezam sva vendarle tudi povsem drugačni. Za uspešen odnos med nama je odločilnega pomena, kako bova to drugačnost sprejemali v najinem skupnem življenju.

Kot mladoletne hčere pogosto zavračamo vsako podobnost s svojimi materami. Kot odrasle pa spoznamo, da nekatere enakosti med nama ne moremo zatajiti – ali si jih sploh več ne želimo. Kljub temu pa morda svojim materam še vedno kaj očitamo, jih poskušamo spremeniti ali se distanciramo od njih. Kot matere pa se potem morda počutimo napadene, nerazumljene ali zavrnjene.

Naše medsebojne obtožbe in očitki so jasen znak za zastoje v našem odnosu mati-hči. To je velik problem, kajti iz tega je razvidno, da nam še ni uspelo, da bi se zares ločile od matere (ali hčere) in postale samostojne osebnosti. Nasprotno pa tudi nismo pripravljene spoštovati neodvisnosti druge. Ne vidimo je kot samostojne ženske z njeno edinstveno življenjsko zgodbo.

V našem odnosu do matere je vedno prisoten mit o idealni materi. Neskončno ljubeča mati naj bi bila vir ljubezni in prijaznosti, bila naj bi skrbna in zaščitniška. V idealnem

primeru bi bila ob nas ali pa bi nas pustila pri miru vedno in samo takrat, ko bi si to želele. Mati naj bi nas razumela in sprejemala take, kot smo.

To je tisto hrepenenje po brezpogojni ljubezni, ki ga nosimo v sebi. Notranjo predstavo o »dobri« materi potrebujemo tudi za usmeritev, kako kasneje podajati ljubezen v lastnem materinstvu. Vendar pa tega ideala ne more doseči nobena mati, kajti vsaka je v svojem podajanju ljubezni omejena; kljub vsemu svojemu prizadevanju. Ravno tako je ta omejitev poznana hčeri v njeni ljubezni do matere. Vendar pa si pred njo pogosto obe zatiskata oči.

V številnih odnosih pa hčeram vendarle uspe, da življenjske okoliščine in odločitve mater sprejmejo kot obogatitev in spodbudo. Prav tako mnoge matere lahko spoštljivo in z zanimanjem spremljajo razvoj svojih hčera. Ob tem je bistveno tudi vprašanje, ali je mati sprejela svojo lastno življenjsko pot in ali hči to pot lahko spoštuje. To se zgodi samo, če je mati iskrena v svojih življenjskih odločitvah in sklene premirje s hčerino drugačnostjo. Če tudi hči sprejme podobnost s svojo materjo in kljub temu pazi na svojo lastno individualnost, se lahko obe osvobodita svoje notranje odvisnosti in začneta na novo. Biti samostojna ženska ter kljub temu čutiti pozitivno sožitje; to je pravzaprav hrepenenje po zadovoljivem odnosu med materjo in hčerjo.

Z materjo imamo lahko torej topel in ljubeč ali pa težaven in hladen odnos, vendar lahko iz vsakega odnosa razvijemo zavest za svojo osebno moč. Kajti v naši in materini skupni zgodovini ni zapisano samo nekaj splošnega o preveč ali premalo ljubezni. V njej sta naloga in cilj, da ob materi postanemo neodvisne ženske ter kljub temu ostanemo povezane z njo. Tako jasne in pristne, kot bomo v odnosu do matere, bomo lahko tudi v drugih odnosih.

Iz različnih vidikov odnosa med materjo in hčerjo bova prikazali, tudi sami mati in hči, kakšne možnosti razkriva ta odnos: v njem je ključ do osebne moči.

Andrea: Odnos z mojo mamo je posebej nazorno prikazan v naslednji zgodbi. Čeprav se bo zdela situacija precej vsakdanja, kljub temu pove vse o moji mami, meni in najinem sožitju.

»Obožujem ta zrak v Karolini,« zadovoljno reče moja mama, ko se sprehodiva od terminala na letališču do parkirišča. Bila je že pozna jesen, ampak zrak je bil še vedno mil in je imel sladkoben vonj po magnolijah, tipičen za južni del Severne Amerike. Bilo je kot včasih med našimi družinskimi počitnicami v Italiji, ko smo vedno kmalu po prehodu meje odprli okna v avtu in navdušeno vdihavali italijanski zrak. »Bella Italia,« je takrat vzkliknila moja mama in pojasnila, da je kar naenkrat že vse lepše in bolj dišeče, kot je bilo še pred pol ure. Tokrat sem seveda svojo mamo pričakala v Raleighu, glavnem mestu severne Karoline, kjer sedaj živim že dobrih deset let. Izgledala je sveže, brez sledi o narpornem letu. Veselo pričakovanje, da bo videla vnuke, ji je očitno dalo dodaten zagon. Pripovedovala mi je o svojem delu in da se zdaj veseli, ker bo lahko z otroki začutila popolnoma drugo energijo. S seboj je prinesla drobna darilca in opazila sem, da je bilo njeno veselje ob obdarovanju enako navdušenju otrok, ko so darilca prejeli. Ob tem sem se spomnila babice, mame moje mame, ki je nam otrokom prav tako ob vsakem obisku prinesla drobno pozornost in se ob tem veselila skupaj z nami.

Pred seboj sva imeli še pol ure vožnje z avtom, preden sva prispeli v Chapel Hill, mojo novo domovino. Zagotovo vem, da je bilo moji mami zelo težko ob misli, da bom živela tako

daleč od doma, pa vendar vem, da je srečna, ker sem jaz srečna. Poleg tega se v moji mami skriva pustolovka, ki jo tuje dežele in kulture privlačijo prav tako kot mene. Kljub bolečini ob slovesu se je takrat hrabro odločila, da bo dala veselju zame in novim možnostim prednost pred svojo žalostjo. Prav tako se mi sedaj zdi, da sva obe nezavedno čutili, da je bil pravi čas za to, da druga drugi pustiva prosto pot. Vedno sem čutila, da ima mama še neizživeta zanimanja, ki jim ne bi namenila dovolj pozornosti, če bi mi, otroci, ostali v njeni bližini. In ona je zagotovo vedela, da bom jaz šele na določeni distanci našla svoj pravi jaz.

Pogosto me sprašujejo, če mi moji starši niso nasprotovali, ko sem sledila svojemu ameriškemu fantu v Chapel Hill, da bi tam študirala. Zanimivo je, da se dejansko ne morem spomniti nikakršnih obsežnih razprav glede tega. Še vedno zelo cenim, da sta mi pustila oditi, ker sta razumela mene in mojo naravo. Moj tedanji fant je sedaj že skoraj deset let moj mož, imava tri otroke, študij pa sem uspešno zaključila.

V mnogih pogledih je moja pot podobna poti moje mame. Na začetku se je to dogajalo na nezavedni ravni, pozneje pa podobnosti ni bilo mogoče zanikati. Pa vendar sva obe otroka svojega časa. Tako kot ona sem tudi jaz dobila tri otroke, celo v enakem zaporedju: najprej dve deklici in nato še dečka. Kot večina drugih mater je tudi moja mama takrat ostala doma pri otrocih. Tudi če bi bile poklicne možnosti za matere v tistem času take kot danes, si vendarle ne znam predstavljati, da bi v osnovi ubrala drugačno pot. In tudi jaz si želim preživljati čas s svojimi otroki. Kljub njeni navzven tradicionalni poti pa je moja mama prava feministka – pri tem ji ne gre toliko za očitno enakost v poklicu ali gospodinjstvu, temveč za obojestransko spoštovanje med moškim in žensko, za spoštovanje njenih vrednot in razlik. Medtem ko

je bila moja mama v svoji generaciji le ena izmed mnogih gospodinj, pa sem jaz v sedanjem času z enakimi vrednotami zgolj izjema v svoji okolici.

Ko sva parkirali pod nadstreškom naše hiše, so nama otroci že tekli naproti. Njihovega veselja, da vidijo babico, in veselja moje mame, da je končno spet lahko babica, ni bilo mogoče spregledati.

Linda: »Mama, resnično bi morali napisati knjigo o materah in hčerah!« je bil Andrein spontani vzklík po enem izmed številnih pogovorov o naju kot o materi in hčeri. Podobno kot jaz si želi razumeti povezave v svojem življenju. Želi razumeti, zakaj odnosi uspevajo in kaj jih otežuje. Izmenjava mnenj je zanjo pomembna, ker želi najine medsebojne izkušnje ter mnenja umestiti v odnos. Ta način zблиževanja je za naju obe pomemben ravno zato, ker živiva tako daleč narazen.

Njen odhod v Ameriko je bil zame izredno boleč. Obenem pa je bil to popolnoma samoumeven proces mojega materinstva. Najine otroke sem želela naučiti samostojnosti in jih spodbujati k lastnim odločitvam. To je bila vendarle tudi pot njene ljubezni. – Da sem jo videla srečno, mi je pomenilo več, kot pa da bi ostala doma v Nemčiji in te sreče morda ne bi izkusila.

Želela sem, da bi se lahko na svojo pot podala svobodno in ne da bi ostala vezana name zaradi občutkov krivde. Hči za mater ni lastnina, s katero bi lahko razpolagala. Gre za odnos, kar pomeni gibanje in spreminjanje. V procesu odhajanja so mi dajali moč tudi spomini na mojo mladost, ko nisem mogla – in smela – preprosto oditi. Nejasni strahovi moje matere in občutki krivde, ki jih je povzročila v meni, so bili zame kot breme, ko sem poskušala najti svojo lastno pot.

Tega nisem želela posredovati naprej. Danes pa vsekakor tudi opažam, da imajo matere pogosto zelo dober občutek glede zrelosti svojih hčera. Zato lahko pri omejevanju hčerinih želja delujejo izredno zaščitniško.

Odnos z Andreo je že zgodaj zaznamovalo to, da je želela biti drugačna od mene. Bilo je vseeno, kaj sem ji kot otroku pokazala, preprosto me ni posnemala, temveč je ravnala po svoje! Kot mama bi jo včasih rada usmerila bolj po lastnih predstavah, vendar mi je jasno postavila svojo mejo. To mi je že zelo zgodaj dalo vedeti, da se moram naučiti, da jo sprejem takšno, kot je. Zanimivo je, da danes kot babica njenih otrok vidim, kako se to vedenje ponavlja ravno pri njenih dveh hčerkah.

Andrea je po svoji poti stopala predvsem na podlagi lastnih odločitev. Ob pomembnih odločitvah moj materinski vpliv vsaj na prvi pogled zanjo ni bil pomemben. Večinoma zelo natančno ve, kaj hoče, saj si zna dobro prisluhniti. Tega sem se še posebej dobro zavedela, ko je po zaključku študija sprejela popolnoma drugačno odločitev od tiste, ki so jo vsi pričakovali od nje. Pri svojem študiju je bila zelo vztrajna in marljiva in bi bila lahko brez težav poklicno zelo uspešna. Toda nekoč mi je rekla: »Zares sem že popolnoma v ustaljenih tirnicah življenja in tega si ne želim. Zame je pomembno, da izrazim svojo ženskost. Najprej si želim ustvariti družino, nato pa se bom posvetila poklicu.« To je bila zelo pogumna odločitev. Kajti družba je od mladih žensk pričakovala in še pričakuje, da bodo s svojo izobrazbo uspešne v poklicu. Tudi sebe sem zalotila pri tem, da me je v nekem trenutku prešinila misel: pa saj ima vendar pred seboj vse poklicne možnosti! – Pri sebi pa sem se vendarle zavedala, da je ta pot skladna z njo. Prav tako me je tudi razveselilo, da jo je moj način materinstva opogumil k odločitvi za podobno pot.

Hči vedno okrepi ženskost. Materi prav tako da priložnost, da se kot ženska vedno znova na novo odkriva. Če so odprte za to, lahko matere prek svojih hčera na sebi odkrijejo popolnoma nove plati. Tako je Andreina selitev v Ameriko v meni obudila spomin, da sem kot mlado dekle že veliko prebrala o Južni Ameriki. Očitno tudi jaz v sebi hrepenim po širnem svetu.

Odnosi med materami in hčerami so v vsakem pogledu napeti, včasih tudi preveč. Lahko vodijo v utesnjevanje ali v svobodo – od nas je odvisno, katero pot izberemo. Ravno zato, ker pogosto ni preprosto pogledati na mater oz. hčer z drugega zornega kota ter se osvoboditi starih vedenjskih vzorcev in nazorov, naj ta knjiga matere in hčere podpira pri tem, da v njunem odnosu druga k drugi najdeta svojo lastno pot. S tem bosta okrepili sebe ter še naprej razširjali ženskost v svetu.

KAZALO

Uvod	7
To lepo težavno sožitje	15
Mati in hči se spoznavata z vseh vidikov	15
»Skrbi me zate« – preveč skrbna mati	18
»Naporna si« – frustrirana mati	29
»Ti nisi dovolj dobra« – kritična mati	37
»Ti si moja najboljša prijateljica« – osamljena mati ...	44
»Zapuščam te« – nenavzoča mati	49
»Želim biti neodvisna« – egocentrična mati	57
Tretji v zvezi	63
Vpliv odnosa mati-hči na partnerstvo	63
Kdo me bo osrečil? Izbira partnerja	63
Dobro poznani vzorci v reševanju konfliktov	73
Ti si zaklad – dragocena ženskost	78
Stopiti v materine čevlje	83
Kako hčere najdejo svojo poklicanost	83
Vpliv staršev in odhod od doma	83
Svobodna izbira lastne poti	84
Uspeh ali blokada	86
Jaz sem jaz – pusti mi biti jaz!	91
Pubertetniška hči kot pomoč pri osebni refleksiji	91
Ko hči sama postane mati	101
Povezanost in osamosvajanje	101
Refleksije otroštva	105

Nova spoznanja med nama	108
Jaz sem kot ti in vendarle popolnoma drugačna	113
Domovina – očetnjava	119
Kako družbeni ideali vplivajo na materinski odnos . . .	119
Družba in njena predstava o materi	121
Vloga matere in lastna vrednost	127
Kariera – konflikt?	131
V miru s tabo – v miru s sabo	139
Sprava kot ključ do notranje svobode.	139
Opustiti vlogo žrtve in prevzeti odgovornost zase . . .	148
Zlatenje materine dediščine.	152
Literatura	159
Viri	161

LINDA JAROSCH (1947) predava in prireja seminarje, na katerih svetuje ženskam v različnih življenjskih okoliščinah. Je sestra patra Anselma Grüna, poročena in mati treh otrok.

ANDREA LARSON (1978) živi in dela v ZDA. Je hči Linde Jarosch in tudi sama mati treh otrok.

Kot hčere si od svojih mater želimo, da bi nas videle in imele rade kot samostojne osebe. Toda namesto tega pogosto naletimo na neizrečena pričakovanja, vrednotenje in utesnjevanje.

Kot matere upamo, da bodo hčere sprejele naše življenjske odločitve in nam odpustile naše slabosti.

Obe strani pa hrepenita po ljubezni in sprejetosti.

Linda Jarosch in Andrea Larson, mati in hči, nam v tej knjigi pokažeta, kakšen je lahko odnos med materjo in hčerjo, in nakažeta pot do medsebojnega sprejemanja in ljubezni.

ZALOŽBA
DRUŽINA

19,50 EUR

»Najlepše darilo, ki ga mati in hči lahko podarita druga drugi, je dovoljenje, da sta to, kar sta.«